

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U100381

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-03-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оніщук Ольга Миколаївна

2. Onishchuk Olga Mykolaivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право. Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 02-03-2021

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Міністерство юстиції України

Код за ЄДРПОУ: 00015622

Місцезнаходження: вул. Городецького, буд. 13, м. Київ, Київська обл., 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.500.004

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, 23-а, м. Київ, Київська обл., 01042, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака

Код за ЄДРПОУ: 19485263

Місцезнаходження: вул. Раєвського, 23-а, м. Київ, Київська обл., 01042, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.47

Тема дисертації:

1. Зловживання батьківськими правами
2. Abuse of parental rights

Реферат:

1. Дисертація складається із трьох розділів розділених на дев'ять підрозділів, у яких розгляд питань розпочинається зі з'ясування видів і особливостей здійснення батьківських прав та завершується аналізом застосування правових наслідків зловживання такими правами на практиці. У першому розділі «Поняття та правова природа батьківських прав» запропоновано авторське визначення поняття батьківських прав та їх класифікацію із виокремленням особистих немайнових та майнових прав батьків, процесуальних батьківських прав, батьківських прав, які виникають при окремому проживанні одного з батьків, яка сприяє з'ясуванню їх правової природи та змісту. Встановлено, що батьківські правовідносини включають в себе: відносини, пов'язані з вихованням дитини; відносини пов'язані з матеріальним утриманням дитини; а також інші відносини, що виникають при здійсненні особистих немайнових і майнових прав та обов'язків батьків і дітей. Обґрунтовано, що до системи принципів здійснення батьківських прав, які виступають критерієм

належної реалізації батьківських прав і обов'язків, слід віднести: принцип єдності батьківських прав і обов'язків; принцип рівності батьків у здійсненні своїх прав; принцип найкращого забезпечення інтересів дитини; принцип недопущення зловживання батьківськими правами; принцип переважного виховання батьками своєї дитини. Встановлено, що малолітні батьки наділені спеціальним правовим статусом. У другому розділі «Загальнотеоретичні положення про зловживання батьківськими правами» на основі характеристики інституту зловживання батьківськими правами вироблено його поняття та визначено особливості. Обґрунтовано необхідність визначення і нормативного закріплення меж здійснення батьківських прав. Юридичне значення меж здійснення батьківських прав полягає: а) у превентивному впливі на носія суб'єктивного батьківського права; б) в тому, що недотримання відповідних меж здійснення батьківських прав означає неправомірність поведінки носія суб'єктивного права у сфері батьківських правовідносин. Виокремлено ознаки зловживання батьківськими правами, а саме: а) наявність у особи, яка зловживає, відповідного суб'єктивного батьківського права як засобу зловживання; б) вчинення умисно або з необережності батьками або особами, що їх замінюють, активних дій чи бездіяльності, що порушують права та інтереси дитини та (або) другого із батьків; в) порушення батьками або особами, що їх замінюють, меж здійснення батьківських прав; г) темпоральна обмеженість зловживання батьківськими правами, яке не може мати місця після припинення батьківських прав як засобу зловживання. Удосконалено визначення поняття інтересів дитини, під якими слід розуміти особисті немайнові та майнові потреби дітей у всебічному розвитку їх особистості, вихованні їх моральних якостей, повазі до їх індивідуальності і людських якостей, належному матеріальному забезпеченні і духовному розвитку, що (потреби) відображені у правах, закріплених у чинному законодавстві. Обґрунтовано доцільність розмежування понять «форма зловживання батьківськими правами» та «вид зловживання батьківськими правами». Зроблено висновок, що зловживання батьківськими правами виражається у двох основних формах, а саме: у вчиненні дій та бездіяльності. У третьому розділі «Правові наслідки зловживання батьківськими правами» акцентовано увагу на особливостях притягнення батьків до відповідальності за зловживання батьківськими правами, застосування такого правового наслідку, як позбавлення батьківських прав та аналізі вироблених судовою практикою правових позицій у справах про зловживання батьківськими правами. Встановлено, що підставою для притягнення батьків до відповідальності та застосування до них санкцій є здійснення батьками чи особами, які їх замінюють, правопорушення або протиправного діяння відносно дитини в розумінні СК України. Встановлено, що нечітко визначена темпоральна межа у формулюванні «негайне відібрання» дитини від батьків, адже семиденний строк після постановлення рішення про негайне відібрання дитини від батьків, який дається для звернення до суду з позовом про позбавлення батьків чи одного з них батьківських прав або про відібрання дитини від матері, батька без позбавлення їх батьківських прав, є занадто довгим. У розділі констатовано, що судова практика у справах про зловживання батьківськими правами дуже різноманітна, не систематизована, з певною відсутністю відповідних узагальнень, що призводить до значних труднощів при розгляді відповідних категорій справ, у тому числі до неоднакового застосування судами норм, що регламентують відносини щодо зловживання батьківськими правами.

2. Qualifying scientific work consists of three chapters, divided into nine sections, in which the consideration of issues begins with clarifying the types and characteristics of the exercise of parental rights and ends with an analysis of the application of the legal consequences of abuse of such rights in practice. In the first chapter, «The concept and legal nature of parental rights», the author's definition of the concept of parental rights and their classification is proposed, with the separation of the personal non-property and property rights of parents, procedural parental rights, parental rights arising from the separation of one of the parents, which helps to clarify their legal nature and content. It has been established that parental legal relationships are complex in their content and include: relationships in the material content of children; relationships related to the upbringing and education of children; as well as other relationships arising from the implementation of personal non-property and property rights and responsibilities of parents and children. It has been substantiated that the system of principles for the exercise of parental rights, serving as a criterion for the proper implementation of parental rights and responsibilities, should include: the principle of unity of parental rights and responsibilities; the principle of

equality of parents in the exercise of their rights; the principle of the best interests of the child; the principle of non-abuse of parental rights; the principle of priority parenting of their child. It is established that juvenile parents are endowed with a special legal status. In the second chapter, «General theoretical provisions on abuse of parental rights», on the basis of the characteristics of the institution of abuse of parental rights, its concept is produced and its features are defined. The necessity of determining and normative fixing of the limits of the exercise of parental rights has been substantiated. The legal significance of the limits of the exercise of parental rights is: a) in the preventive influence on the holder of subjective parental rights; b) that non-compliance with the relevant limits of the exercise of parental rights means the illegality of the behaviour of the holder of subjective rights in the area of parental relations. Identified the features of abuse of parental rights, namely: a) the abuser having the relevant subjective parental rights as a means of abuse; b) intentionally or negligently by parents or persons replacing them, active actions or omissions that violate the rights and interests of the child and (or) the other parent; c) violation by parents or persons replacing them of the limits of exercising parental rights; d) temporal limitation of abuse of parental rights, which cannot take place after the termination of parental rights as a means of abuse. Improved the definition of the interests of the child, which should be understood as personal intangible and property needs of children in the comprehensive development of their personality, education of their moral qualities, respect for their individuality and human qualities, proper material support and spiritual development, which (needs) are reflected in rights, enshrined in current legislation. The expediency of distinguishing between the concepts of «form of abuse of parental rights» and «type of abuse of parental rights» is substantiated. It is concluded that abuse of parental rights is expressed in two main forms, namely: in the commission of actions and inaction. The third chapter, «Legal consequences of abuse of parental rights», focuses on the peculiarities of bringing parents to justice for abuse of parental rights, the application of such legal consequences as deprivation of parental rights and analysis of legal positions in cases of abuse of parental rights produced by judicial practice. It has been established that the basis for bringing parents to responsibility and applying sanctions to them is the parent's committing an offense or illegal act against a child in the understanding of the Family Code of Ukraine. It has been established that the temporal limit in the formulation «immediate removal» of a child from parents is not clearly defined, because a seven-day period after the decision on the immediate removal of the child from the parents is given, to go to court with a claim to deprive parents or one of them of parental rights or to take away a child from a mother, a father without deprivation of their parental rights, is too long. In the chapter it is stated that the judicial practice in cases of abuse of parental rights is very diverse, not systematized, with a certain lack of appropriate generalizations, which leads to significant difficulties in considering the relevant categories of cases, including the unequal application by courts of the norms regulating the relationship of abuse of parental rights.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Біленко Маріанна Сергіївна
2. Bilenko Marianna Serhiivna

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Майданик Роман Андрійович
2. Maidanyk Roman Andriiovych

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Резнік Ганна Олегівна
2. Reznik Hanna Olehivna

Кваліфікація: к.ю.н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міловська Надія Василівна

2. Milovska Nadiia Vasylivna

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорченко Наталія Володимірівна

2. Fedorchenko Nataliia Volodymyrivna

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Король Володимир Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Король Володимир Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.